

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*Кривошеєва Н.М., викладач вищої категорії
Харківський торговельно-економічний коледж
Київського національного торговельно-
економічного університету*

У сучасному соціально-економічному розвитку суспільства все більшу роль відіграють інновації. Для України проблема розвитку інноваційної діяльності є надзвичайно актуальною, тому що проблема підвищення ефективності виробництва стоїть перед кожною підприємницькою структурою.

Активна інноваційна діяльність господарюючих суб'єктів проявляється в освоєнні виробництва принципово нових видів продукції і технологій та розширенні на цій основі ринків збуту вітчизняних товарів. Вона дозволяє також забезпечити збільшення валового внутрішнього продукту, сприяє розвитку науково-технічного потенціалу, формуванню сучасних технологічних укладів в галузях економіки та підвищенню конкурентоспроможності продукції. Дійсна новизна продукту або процесу повинна завжди приводити до позитивного ефекту від його використання.

Стабільність роботи підприємств означає не тільки їх економічну спроможність, але й певний внесок до соціальної стабільності суспільства.

З економічної точки зору стабільний інноваційний розвиток підприємств означає їх суспільну значущість. Із соціальної точки зору, стабільність розвитку підприємств – це, насамперед, забезпечення відтворення певної кількості робочих місць, а також створення передумов матеріального забезпечення як самих працюючих і їх сімей, так і у перспективі їхнього пенсійного забезпечення [1].

Проблема забезпечення ефективності є однією з головних серед актуальних проблем економічної науки. Зацікавленість нею виникає на різних рівнях управління економікою: від приватних підприємств до керівників держави. Це стосується відповідно й ефективності інноваційної діяльності, вивченням якої займається все більше коло науковців та практиків в усьому світі. На думку вчених, будь-яка організація, і зокрема підприємство, має три види результативності своєї діяльності:

- виробнича – обсяг виробництва, виручка від реалізації продукції і сама продукція як така;

- фінансова – прибуток організації, зростання її вартості або збільшення котирувань її акцій;

- соціальна – отримує віддзеркалення у підвищенні добробуту працівників та членів їх сімей, поліпшення умов праці, дозвілля і життя в цілому на прилеглих територіях.

Ряд науковців, залежно від результатів та витрат, що впливають на інноваційну діяльність, розрізняють такі види її ефективності: економічна,

науково-технічна, фінансова, ресурсна, соціальна та екологічна. Різноманітність точок зору авторів свідчить, з одного боку, про складність цього питання а, з іншого, про відсутність системного підходу до його розв'язання. Однак, соціально-економічну ефективність мало хто з науковців виділяє в окрему категорію [2, 3].

Таким чином, соціально-економічну ефективність інноваційної діяльності підприємства можна охарактеризувати як сукупність відносин з приводу досягнення кінцевого соціального результату – більш повного задоволення потреб суспільства в продуктах, послугах та інформації для забезпечення зростання добробуту і всебічного, гармонійного розвитку особистості. Вона посідає вагомe місце у забезпеченні соціальної орієнтації ринкової економіки та досягненні балансу між ринковою ефективністю та вирішенням соціальних проблем. Високий соціальний зміст інноваційної діяльності будь-якого промислового підприємства проявляється тоді, коли вони створюють відповідні обсяги продукції, які впливають на головні соціально-економічні показники країни загалом.

Соціально-економічна ефективність являє собою міру результативності системи по відношенню до сукупного соціального та економічного ефекту її функціонування, виражену економічними показниками. При зіставленні соціального і економічного ефектів, можна зробити висновок, що соціальний ефект є більш загальний і більш складний за змістом, а також різноманітний за формою. Соціальний аспект полягає в підпорядкованості цілей економічного зростання першочерговим завданням соціального розвитку. Економічний аспект полягає у найбільшій відповідності кінцевих результатів економічного зростання підвищенню рівня добробуту суспільства.

Головним критерієм соціально-економічної ефективності є ступінь задоволення кінцевих потреб суспільства і перш за все потреб, пов'язаних з розвитком людської особистості. Соціально-економічною ефективністю володіє та економічна система, яка найбільшою мірою забезпечує задоволення різноманітних потреб людей: матеріальних, соціальних, духовних та гарантує високий рівень і якість життя.

Отже, соціально-економічна результативність досягається за рахунок покращення якісних факторів, соціальних умов праці та життя. У країнах із недостатнім рівнем розвитку економіки, де не вдається успішно реалізувати програми ринкового реформування і підвищити ефективність виробництва, особливо актуальною є активізація інноваційної діяльності підприємств.

Література:

1. Перспективи інноваційного розвитку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/table/Zhalilo21/003.htm>. – Заголовок з екрану.
2. Чорна М.В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств: монографія / М.В. Чорна, С.В. Глухова. – Х.: ХДУХТ, 2012. – 210 с.

3. Лисенко Л.А. Оцінка ефективності інноваційної діяльності промислового підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. / Л.А. Лисенко; Харків. Нац. екон. Ун-т. – Харків, 2010. – 16 с.

РЕАЛІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

*Лук'янова О.М., к.е.н., доцент
Український державний університет залізничного транспорту*

Посилення внутрішніх і зовнішніх загроз у соціально-економічній сфері, кризові перетворення, економічний спад в країні, втрата вітчизняними підприємствами частини ринків збуту значно ускладнюють умови їх господарювання. На сьогодні для більшості промислових підприємств країни постає питання виживання в умовах складних трансформацій економічної системи, що вимагають від українських підприємств відповідності високим вимогам сучасного глобального ринку: підвищення ефективності господарювання на якісно новій основі.

Як показує світовий досвід, подолання глибокої кризи та подальше зростання неможливі без інноваційно-інвестиційного розвитку промисловості країни.

Інноваційно-інвестиційна діяльність передбачає вкладання коштів у створення або вдосконалення нових конкурентоспроможних технологій, продуктів чи послуг, пошук організаційно-технічних рішень виробничого, адміністративного, комерційного характеру для покращення структури та якості виробничої і соціальної сфер. Інвестування коштів в інноваційні програми і проекти в Україні має забезпечити створення інноваційних продуктів, які є результатом науково-дослідних або дослідно-конструкторських розробок, у вигляді якісно нових технологічних процесів, виробничого обладнання, знань, елементів інфраструктури тощо. Без такого роду продуктів неможливо забезпечити стійке економічне зростання в системі глобалізованої економіки.

Важлива умова інноваційного розвитку – його належне фінансування. Законом України «Про інвестиційну діяльність» визначено, що інвестиційна діяльність здійснюється на основі: інвестування, здійснюваного громадянами, недержавними підприємствами, господарськими асоціаціями, спілками і товариствами, а також громадськими та релігійними організаціями, іншими юридичними особами, заснованими на колективній власності; державного інвестування, здійснюваного органами державної влади за рахунок коштів бюджетів, позабюджетних фондів і позичкових коштів, а також державними підприємствами та установами за рахунок власних і позичкових коштів; інвестування, здійснюваного органами місцевого самоврядування; іноземного інвестування, здійснюваного іноземними громадянами, юридичними особами й